

*Бигалиев Айтқожа
Бигалиұлы*

Ғалым-генетик, биология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстан Жоғарғы Мектебі Ұлттық Ғылым Академиясының және Халықаралық Ақпараттандыру Академиясының академигі, Ұлы Британия экологтар қоғамының толық мүшесі Бигалиев Айтқожа Бигалиұлының 75 жылдық мерейтойына арналған

**«ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГЕНЕТИКА МЕН
ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬДЫ
БИОЛОГИЯНЫҢ ӨЗЕКТІ
ПРОБЛЕМАЛАРЫ» атты
халықаралық ғылыми-практикалық
конференция материалдарының
ЖИНАҒЫ**

Қазақстан, Алматы, 25 қаңтар, 2018 жыл

СБОРНИК

материалов международной научно-практической конференции
**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ
ГЕНЕТИКИ И ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ БИОЛОГИИ»**,
посвященной 75-летию ученого-генетика, доктора
биологических наук, профессора, академика Национальной
Академии Наук Высшей Школы РК и Международной Академии
Информатизации действительного члена Британского общества
Экологов Бигалиева Айтхажса Бигалиевича

Казахстан, Алматы, 25 января 2018 года

COLLECTION

of the International Scientific-Practical Conference
**«MODERN ISSUES OF ECOLOGICAL
GENETICS AND CURRENT BIOLOGY»**
Dedicated to the 75th anniversary of the scientist-genetics,
Doctor of Biological Sciences, Professor, Academician of the
National Academy of High School of Republic of Kazakhstan and
the International Academy of Informatization, ordinary member of
British Ecology Society Bigaliyev Aitkhazha Bigaliyevich

Kazakhstan, Almaty, 25th of January 2018

ӘЛ ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Ғалым - генетик, биология ғылымдарының докторы, профессор,
Қазақстан Жоғарғы Мектебі Ұлттық Ғылым Академиясының
және Халықаралық Ақпараттандыру Академиясының
академигі, Ұлы Британия экологтар қоғамының толық мүшесі
Біғалиев Айтқожа Біғалиұлының 75 жылдық мерейтойына
арналған «ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГЕНЕТИКА МЕН
ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬДЫ БИОЛОГИЯНЫҢ
ӨЗЕКТІ ПРОБЛЕМАЛАРЫ» атты
халықаралық ғылыми-практикалық конференция
материалдарының
ЖИНАҒЫ

СБОРНИК

материалов международной научно-практической конференции
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ
ГЕНЕТИКИ И ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ БИОЛОГИИ»,
посвященной 75-летию ученого-генетика, доктора
биологических наук, профессора, академика Национальной
Академии Наук Высшей Школы РК и Международной
Академии Информатизации действительного члена Британского
общества Экологов Біғалиева Айтқажы Біғалиевича

COLLECTION

of the International Scientific-Practical Conference
“MODERN ISSUES OF ECOLOGICAL GENETICS AND
CURRENT BIOLOGY”

Dedicated to the 75th anniversary of the scientist-genetics, Doctor of
Biological Sciences, Professor, Academician of the National
Academy of High School of Republic of Kazakhstan and the
International Academy of Informatization, ordinary member of
British Ecology Society
Bigaliyev Aitkhazha Bigaliyevich

Алматы
«Қазақ университеті»
2018

✓ Алтай М.А., Кулбаева М.С., Аблайханова Н.Т., Кулбаев Т.Т., Бактыбаева Л.К., Тауасарова М.К., Жұмәділла А.И. ТОНЗИЛЛИТ АУРУЫНА ҰШЫРАҒАН СТУДЕНТТЕРДІҢ ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ КҮЙІН ТЕРІДЕГІ БАҢ-НЫҢ ТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ БОЙЫНША ЗЕРТТЕУ	58
Альмерекова Ш.С., Мухитдинов Н.М., Абугалиева С.И. МОЛЕКУЛЯРНАЯ ФИЛОГЕНЕТИКА ЭНДЕМИКА ЗАИЛИЙСКОГО АЛАТАУ <i>OXYTROPIS ALMAATENSIS</i> ВАЛТ. НА ОСНОВЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОСТЕЙ <i>matK</i> И <i>trnH-psbA</i>	60
Атанбаева Г.К., Маутенбаев А.А., Исаева Н., Жұмбаева А. ЛИМФАҒА АЛЛОКСАННЫҢ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУ	61
Әнуарбек Ш.Н., Абугалиева С.И., Турусбеков Е.К. ФЕНОЛОГИЧЕСКОЕ РАЗНООБРАЗИЕ КОЛЛЕКЦИИ СОРТОВ И ЛИНИЙ ТЕТРАПЛОИДНОЙ ПШЕНИЦЫ, ВЫРАЩЕННОЙ НА ЮГО-ВОСТОКЕ КАЗАХСТАНА	63
Байсеитова Н.М., Бозшатаева Г.Т. ТОПЫРАҚ ТҮЗДЫЛҒЫНЫҢ АСТЫҚ ТҰҚЫМДАС ДАҚЫЛДАРДЫҢ ӨСУІНЕ ӘСЕРІ	65
Баяхмет Б.Н., Есимситова З.Б., Аблайханова Н.Т., Манкибаева С.А., Абдисаламова Н. ТОНКОЕ СТРОЕНИЕ ЛЕГКОГО ПЕСЧАНКИ БОЛЬШОЙ В ЭКСПЕРИМЕНТЕ	66
Бекжигитов А. А. ТҮЗКӨЛ КӨЛІ БАТПАҒЫНДАҒЫ <i>ARTEMIA SALINA</i> ЗЕРТТЕУ ЖӘНЕ ОНЫҢ САНИТАРЛЫҚ – ГИГИЕНАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫН БАҒАЛАУ.	68
Бигалиев М.Х., Домбай А., Кабылов Д., Садыков Т.К., Муқанова У.А., Байменов Ш.Б., Байтөре Б. НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ТРАНСПЛАНТАЦИЯ ПОЧКИ В ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ.....	70
Богуспаев К.К., Портной В.Х., Турашева С.К., Фалеев Д.Г., Муталханов М.С., Капытина А.С., Альнурова А.А. АНАЛИЗ ТРАНСКРИПТОМА И КЛОНАЛЬНОЕ РАЗМНОЖЕНИЕ РЕДКОГО ИСЧЕЗАЮЩЕГО ВИДА КАУЧУКОНОСА ТАУ-САГЫЗ (<i>SCORZONERA TAU-SAGHYZ LIPSCH, ET G.G. BOSSE</i>).....	72
Бражникова Е.В., Мукашева Т.Д., Игнатова Л.В. ОСОБЕННОСТИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ МИКРОМИЦЕТОВ В НЕКУЛЬТИВИРУЕМЫХ ПОЧВАХ РАЗЛИЧНЫХ ТИПОВ	74
Гумарова Л.Ж., Кудайбергенов А.Ж. УРОВЕНЬ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ В КАЗАХСТАНЕ	75
Данабекова Н.Ә. магистрант, Асрандина С.Ш. б.ғ.к., доцент. СТЕВИЯ ЭКСТРАКТЫСЫНЫҢ АМИНҚЫШҚЫЛДЫҚ ҚҰРАМЫН АНЫҚТАУ	77

Даулет К.А., Есимситова З.Б., Мырзаханова И.А., Алсеитова ФИЗИЧЕСКОЙ НАГРУЗКИ С ДИЕТАХ НА МОРФОЛОГИЧ	
Джумашева Р.Т., Молдакызы АНТИОКСИДАТИВНОГО ПО СОЛОДКИ В ТКАНЯХ ЛЕГКИ	
Ингаляции пыли урано	
Елтай Г., Есимситова З.Б., А	
Мукаш А. ИЗУЧЕНИЕ ДЕЙСТ	
НА МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ П	
Есимситова З.Б., Аблайханов	
А.А., Елемес А.А. ВОЗДЕЙСТ	
МОРФОСТРУКТУРНЫЕ ИЗМ	
Жадырасын А.А., Есимситов	
Естемирова Г. ИЗУЧЕНИЕ	
СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ П	
РАДИАЦИИ НА СЕРДЦЕ КРА	
Жұмәділла А.И., Кулбаева М.	
Гумарова Л.Ж., Үсіпбек Б.А.	
ӨЗГЕРІСТЕРІ БАР СТУДЕНТ	
ДИАГНОСТИКАЛЫҚ МАҢЫ	
НҮҚТЕЛЕРДІҢ ТЕМПЕРАТУ	
АНЫҚТАУ	
Ивашенко А.А., Аманова А.Б.	
СЕМЕННАЯ ПРОДУКТИВНО	
КАК ОДИН ИЗ ПОКАЗАТЕЛ	
ВИДА	
Ивашенко А.А. ДОПОЛНЕНИ	
НАЦИОНАЛЬНОГО ПАРКА.	
Избастина К.С., Курманбаева	
<i>TROTZKIANA</i> ПОПУЛЯЦИЯЛ	
ТАРАЛУЫ	
Ишмуратова М. Ю. ОЦЕНКА	
РОЗЫ ПОСЛЕ КРИОЗАМОРА	
Қасқабай Н.М., Сыдықбекова	
БАКТЕРИЯЛАРДЫ ІРКТЕП	
БИОЛОГИЯЛЫҚ ҚАСИТЕТТ	
Құлымбетова А.О. магистрант	
СТЕВИЯМЕН БАЙЫТЫЛҒАН	
БИОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰНДЫЛЫ	

55, соответственно). В качестве внешней группы для филогенетического анализа был использован вид *Astragalus chinensis*. Длины последовательностей *matK* и *trnH-psbA* видов *Oxytropis* были 678 п.н. и 354 п.н., соответственно. Количество полиморфных сайтов по маркеру *matK* составило 24, а по маркеру *trnH-psbA* – 33. Филогенетические деревья (*Neighbor Joining*), построенные на основе хлоропластных маркеров *matK* и *trnH-psbA* для представителей рода *Oxytropis*, показало монофильное происхождение данного рода. По маркеру *matK* вид *O.almaatensis* образовали один клад с *O. lazica*, *O. campestris*, *O. maydelliana*, *O. varians*, *O. borealis*, *O. microphylla*, *O. caerulea*, *O. lambertii*, *O. deflexa* и *O. kansuensis*. По маркеру *trnH-psbA* *O. almaatensis* образовал один большой клад со следующими видами – *O. deflexa*, *O. pallasii*, *O. floribunda*, *O. glabra*, *O. inschanica* и *O. filiformis*. Также был осуществлен *Network* анализ анализированных видов на основе использования нуклеотидных последовательностей маркеров *matK* и *trnH-psbA*. *Network* анализ позволил идентифицировать 14 гаплотипов для *matK* и 17 гаплотипов для *trnH-psbA*. Медианная сеть гаплотипов соответствовала полученным филогенетическим деревьям. Средний индекс разнообразия гаплотипов был равен $Hd = 0,9145$ в случае *matK* и $Hd = 0,6798$ для *trnH-psbA*. Полученные результаты являются дополнительным вкладом в уточнении молекулярной таксономии эндемичного вида *O.almaatensis*.

ЛИМФАҒА АЛЛОКСАННЫҢ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУ

Атанбаева Г.К., Маутенбаев А.А., Исаева Н., Жұмабаева А.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

Лимфа және гемоцеркуляция тығыз байланысты болғандықтан, клиникада организмге лимфа жүйесі арқылы әсер ету көбірек қолдана бастады. Мысалы, лимфография, емдеу заттарды лимфаға енгізу, көкірек лимфа өзегіне дренаж жасау арқылы организмнен эндо- және экзоуларды сыртқа шығару, қауіпті уларды емдеу үшін лимфасорбцияны қолдану. Лимфа жүйесі арқылы диагноз қою және көп ауруларды емдеу жылдан – жылға көбірек қолданылатын болды. Ісікке қарсы және радиоактивті